

PROTOCOL LYCEUM KRALINGEN

Pesten tegenaan op het Lyceum Kralingen

INLEIDING

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken.

Het anti-pestprotocol hebben wij opgesteld met het volgende doel voor ogen:

"Alle jongeren moeten zich in hun schoolperiode vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen jongeren en volwassenen, als ongewenste situaties zich voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle jongeren in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Een anti-pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is het beste om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat er preventief aan het probleem gewerkt kan worden.

AANPAK TEGENGAAN VAN PESTEN OP SCHOOL

Om pesten op school serieus aan te kunnen pakken, zullen we aan een aantal voorwaarden moeten voldoen:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle directe betrokken partijen: leerlingen (gepeste jongeren, pesters en de zogeheten meelopers), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de jongeren bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Op het Lyceum Kralingen is dat mevr. Patricia Derksen (administratief medewerkster) voor de leerlingen en dhr. Gokhan Aytekin (kwaliteitsmedewerker onderwijs) voor de collega's.

SIGNALEN VAN PESTERIJEN KUNNEN O.A. ZIJN:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via msn.
- Buiten sluiten, zowel in de klas als op social media.
- Via social media de persoon op een negatieve manier benaderen. Dit kan zowel individueel plaatsvinden als met een groep.
- Op social media de persoon op een negatieve manier ten toonstellen, gebruik makend van vervelende foto's en/of filmpjes.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop jongeren met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen een grens overschrijden.

OOK MINDER DIRECTE SIGNALEN KUNNEN OP PESTEN DUIDEN:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere leerlingen omgaan.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Andere leerlingen reageren negatief op fout/idee van de betreffende leerling.
- Een oplopend ziekteverzuim.

Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus het is zaak goed uit te zoeken wat aan de basis van deze signalen ligt.

PESTEN EN PLAGEN

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen.

Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativiseringsvermogen.

Bij pesten ligt dat anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en de gepeste leerling verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op

een mindere in de groep, het zondebok-effect.

OORZAKEN VAN PESTGEDRAG KUNNEN ZIJN

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

HOE GAAN WIJ OP HET LYCEUM KRALINGEN MET PESTEN OM?

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor en met de leerlingen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken en aan het anti-pestprotocol.
- Dit anti-pestprotocol wordt door alle leerlingen uit de klas ondertekend.
- Op school stellen we regelmatig aanverwante onderwerpen in de mentorklas aan de orde.
- Het geven van het goede voorbeeld door de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Het organiseren van bijeenkomsten of lessen voor de leerlingen waarin een andere organisatie met expertise over pesten en cyberpesten de leerlingen komt voorlichten.
- Het schoolondersteuningsteam geeft aan het begin van elk nieuw schooljaar een training aan de 1^e klassen over 'niet-pesten'. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Verschillende werkvormen zijn hierbij denkbaar, zoals: presentaties, rollenspellen, groepsopdrachten en regels met elkaar afspreken over de omgang met elkaar. Hierbij wordt de leerlingen ook geleerd wat zij kunnen doen als zij getuige zijn van pesterijen zonder dat zij hieraan deelnemen.

ALGEMENE REGELS EN AFSPRAKEN

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de docent niet wordt opgevat als klikken.

Vanaf de eerste klas brengen we de leerlingen dit al bij:

“Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken”.

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind te komen oplossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt er actie ondernomen.

ONZE REGELS OP HET LYCEUM KRALINGEN:

1. Wij luisteren naar elkaar.
2. Wij blijven van elkaar- en van elkaars spullen af.
3. Wij bedreigen elkaar niet.
4. Wij letten niet zoveel op elkaar en roddelen niet over elkaar.
5. Wij schelden niemand uit.
6. Wij spelen en werken samen. Iedereen hoort erbij.
7. Wij denken eerst na voor we iets doen.
8. Wij spugen niet.
9. Wij lachen niemand uit.
10. Wij doen niet iets bij een ander dat we zelf ook niet prettig vinden.
11. Wij gaan verstandig om met het gebruik van social media, zowel binnen als buiten schooltijd. Wij gebruiken dit medium op een leuke, respectvolle manier om contact te onderhouden maar ondernemen geen negatieve stappen naar elkaar toe via social media.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Toevoeging: Leerlingen mogen in hun eigen klas een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld door en

met de klas, dit zijn de zgn. groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

De 10 regels (+ eventueel de aanvullende groepsregels) worden op een centrale plaats in de school opgehangen.

HOE TE HANDELEN ALS ER SPRAKE IS VAN PESTEN?

Wat doen we als er gesignaleerd wordt (door gepeste leerling zelf, ouders, andere leerling of leerkracht) dat een leerling wordt gepest?

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest. Daarnaast probeert de leerkracht er tevens achter te komen waar het pestgedrag vandaan komt: door de achterliggende oorzaak weg te nemen kan het pestgedrag ook worden gestopt.
- Bij pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Wat doen we als de leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten?

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolpedagoog, de schoolarts van de GGD of zorgcoördinator.

BEGELEIDING

Begeleiding voor...

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing de leerling zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van de leerling.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van de leerling (en de ouders van de pester).
- We plaatsen de leerling niet in een uitzonderingspositie door het overmatig te beschermen.
- We schakelen indien nodig en altijd in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de redenen van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig en altijd in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

De grote groep ('meelopers'):

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de leerlingen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat "meedoen" met de pester meestal zal leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig en altijd in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

ADVIEZEN

Adviezen aan...

De ouders van de gepeste kinderen:

- Hou de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houdt rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.